

SZARVASI KÖZLÖNY

P O L I T I K A I H E T I L A P

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szarvas, I. ker.,
Horthy Miklós út 9. Az összes postai küldemé-
nyek ide címzendők! Telefonszám: 16.

Főszerkesztő:

OROSZ IVÁN

Előfizetési árak: Helyben házhoz hordva negyed-
évre 1'30 P, 1 hónapra 40 fillér, vidékre negyed-
évre 2 P, egy példány ára 10 fillér.

Milyen legyen a nevelés?

Irta: **Illés József** egyetemi tanár, orsz. gyűl. képviselő

A gazdasági krízisnek pusztán gazdasági eszközökkel való megoldása nem lehetséges, más kivezető út nem található, mint az erkölcsi válság megszüntetése, amelyre mint mélyebben fekvő okra, az egész krízis visszavezethető. Ezt pedig csak a jövő nemzedékek helyes, okos nevelése útján tudjuk elérni. A múlt század káprázatos fejlődésében a technika csodálatos módon világrészeket hozott egymáshoz olyan közel, amint azt azelőtt nem is álmodták és az emberi lelkek, népek, nemzetek sokkal távolabb kerültek egymástól, mint hosszú századokkal ezelőtt voltak. Pedig nem lehetséges az, hogy egymástól elzárkózzanak azok, akik gazdaságilag is, lelkiileg is egymásra vannak utalva. Ismét közel kell tehát hozni egymáshoz az embereket és ennek legbiztosabb eszköze a nevelés. De milyen legyen ez a nevelés? Individuális, vagy kollektív? A XIX. század elején a történetbölcsész, filozófus Carlyle az egyéniség kultuszát hirdette, aki megírta a francia forradalom történetét és a nagy egyéniségek sorozatát állította az európai emberiség elé, a nagy vallásalapító, a nagy bölcs, a nagy államférfi, a nagy hadvezér ideálját. Ennek az individualista felfogásnak követői akadtak még a tengertúl is, hiszen az ő tanítványa volt Emerson is. S a XIX. végén megjelenik Nietzsche, az én meg győződése szerint ugyanennek a gondolatsornak követője, aki az ő Übermensch-ében, emberfölötti emberében tulajdonképpen teljesen végtelenen ugyanezt a gondolatot juttatta kifejezésre: milliók és milliók azért hogy az emberfeletti ember megszülethessék. Ezzel szemben a szociális tudomány az összességet kezdi kiemelni és ez a század második felében ellentétes végteléként már úgy jelentkezik, mint az egyénnek, az egyes embernek a tömegben való eltemetése. Ez a gondolat jut kifejezésre Gorkijnak a munkájában, mely német nyelven jelent meg, „Die Zerstörung der Persönlichkeit”. Ezen az oldalon tehát tényleg a tömeg, a nép. Ebbe olvad be minden és ez a gondolat fejlődik azután addig az elméletig, amely az egyént teljesen bedobja a tömegbe a szociálista és végül a kommunista elvekig. Én úgy látom, hogy az egész ellentét az egyén és egy-

máshoz való viszonyában rejlik. Bármelyik árt a másiknak, esetleg meg is semmisíti azt, ha véglegesen hangsúlyozzák és viszik keresztül az életben. Ezer és ezer éven át az emberi művelődés történetében egymással küzdve — bár a kettő egymást mindig kiegészítette, mert hiszen ezek komplementáris, egymást kiegészítő fogalmak — és az életben is csak együtt, egymást kiegészítve maradhatnak fenn. Ugyanezt az ellentétet láthatjuk a nevelés terén is. Az individualista vagy egyéni s nevelés gondolata szemben áll a kollektív nevelés gondolatával. Én mégis azt mondom: nekünk mindkettőre szükségünk van. Vajjon helyes-e az, hogy csak a kollektív neveléssel, az egész-

szel foglalkozzunk és ne engedjük meg, hogy ezen az egészen belül érvényesüljön az, amit mi egyéniségnek nevezünk? Hiszen ha megfelelő egyénies kezeléssel erre módot nem adunk, akkor nagy egyéniség egyáltalában nem fejlődhetik. Itt van valami tragikus összeütközés. Minél nagyobbat termel ki az egész, a nép, a nemzet a maga lelkéből, annál inkább megvan vagy meg lehet az a veszedelem, hogy utána — ha a kollektív nevelés érvényesül csupán — ennek lehetősége egyáltalában megszűnik. A helyes nevelésben tehát az individuális mellett a kollektív nevelést is meg kell, hogy adja, hogy az egyéniség az egészre nézve is tevékeny legyen.

A tanítónőképző növendékeinek magaviselete kifogástalan

Megjelent a szarvasi ev. tanítónőképző értesítője is

Most kapjuk kézhez a szarvasi ev. tanítónőképző gondosan egybeállított értesítőjét, amelynek gondos szerkesztési munkája Kiss Sándor igazgató szakavatottságát dicséri. Az értesítő 45 oldalon számol be az 1936—37-es tanév iskolai eredményeiről. Ismerteti a tanév lefolyását, a szervezeti, személyi és fizetési ügyeket, az intézet hatóságait, tanári testületét, az intézet növendékeit az elnyert osztályozási jegyekkel, a gyakorló iskolát, az intézet gazdaságát, az intézet és internátus telkeit, épületeit, a berendezést, felszerelést, szertárt, könyvtárakat, bentlakást és közélkezőt, küntlakást, nevelést és tanítást, a kántorképzést. Külön fejezetek számolnak be a gyakorlati kiképzésről, az ifjúsági egyesületekről, a sportköréről, a növendékek egészségi állapotáról, látogatásokról, adományokról és jutalmakról, kedvezményekről, vizsgálatokról és tanítóképesítésről. A táblázatos statisztikai kimutatásokból megtudjuk, hogy

az intézetbe 133 tanuló iratkozott be, nem vizsgázott 9, így 124 tett vizsgát az év végén. A tanulók közül 81 ev., 19 ref., 22 kat. és 2 izr. volt, ezek közül 27 helybeli, 70 bentlakó, 13 küntlakó és 14 beutazó vidéki. A tanulmányi statisztika szerint magaviseletre 123 példás és 1 jó osztályzatot nyert. Előmenetelre jeles 20, jó 55, elégséges 42, egy tárgyból elégtelen 3, két tárgyból elégtelen 4 tanuló. Összesen 6512 órát mulasztottak a növendékek, igazolatlan 2 óra, 20 tanuló semmit sem mulasztott. Az értesítő végén a tájékoztatót találjuk. Örömmel olvassuk az értesítő ezt a megállapítását:

Növendékeink engedelmessége, tiszteletudása, helyre magaviselete általában oly kifogástalan, hogy azt fölismeri minden idegen, aki meglátogatja intézetünket.

Ez adja meg a kitünő oktatás mellett az intézet országos hírnevét, amelyre mi szarvasiak mindannyian oly büszkék vagyunk.

„A szarvasi kertekben és ligetekben faunok és nimfák játéka között Vénusz várja a galambáldozatot”

Dr. Ugrin László járási főszolgabíró költői beszédben avatta fel a strand alkotóinak emléktábláját

Vasárnap este az esős idő dacára is elég szép számban gyűltek össze a mangolzugi strand vendéglőjében Szarvas lakossága és vezetői közül azok, akik a város szebb és boldogabb jövőjét a haladásban és az alkotásokban látják. Az egészségügyi és idegenforgalmi célokat szolgáló strand-intézmény az elmaradottságáról évtizedeken át messze vidéken híres Szarvas életét új útra vitte, amely az alkotások, az előrehaladások útja kell, hogy legyen. Az évtizedes

tespedés után az alkotó, városépítő és városépítő munkának kell jönnie és Szarvas gondolkodó, az egyéni érdekeken mindenben felemelkedni tudó, a köz érdekeit szívükön viselő lakosságának egyhangú óhajta az, hogy a város vezetői csak olyanok lehessenek, akik a haladás szellemében igyekeznek a közügyet szolgálni. A községi strand és vendéglő megalkotóinak nevét a község képviselőtestülete egy táblán jelöltette meg és azt kívülről jött óhajra ünnepi összejövetel

Mezőgazdasági Közraktárak Rt.

Telefonszám:

15.

szarvasi telepe a vasútállomás mellett,

a Szarvasi Takarékpénztár kezelésében,

Telefonszám:

15.

elfogad tárolásra mindennemű terményt és árut igen előnyös tárolási díjak mellett, azokra a Szarvasi Takarékpénztár előnyös feltételű előleget nyújt.

Érdeklődni lehet a helyszínen és a Szarvasi Takarékpénztár helyiségében. A Szarvasi Takarékpénztár telefonszáma 5.

keretében leplezték le. A strandvendéglő híres konyhájából kikerült, kitűnő disznótoros vacsora jóízű elfogyasztása után dr. Ugrin László járási főszolgabíró mondott nagyhatású, költői emelkedettséggel avatóbeszédet. Beszédében a modern közigazgatás fontos munkáiról emlékezett meg, amely a fejlődő életet irányítja. Arról a közigazgatásról beszélt, amely a szenvedélyektől mentesen a historikus szerepét tölti be, ha kell és értékel, lerögzít, megállapításokat eszközöl és eredményeket enunciiál. Majd lendületes szavakkal festette le a hallgatóság előtt Szarvas környékének istenáldotta természeti adottságát és szépségeit. De ezek csak nyers erők, amiket emberi munkával kell hasznossá és élvezhetőbbé tenni. Itt van a Körös holt ága — mondotta — amely meleg szeretettel öleli körül Szarvas egyrészét, hűs habjaival csókolgatja a füzes partokat. Itt vannak a ligetek és kertek. Ha ezekbe belépek, olyan érzés fog el, mintha a pogány isteneknek kellene itt áldozatot nyújtani, faunok és nimfák játéka incselkedik a szellővel, ahol Vénusz várja a galambáldozatot. Ezeknek a szépségeknek idézése során minden embert emlékeztetni kell arra a három férfire, akik nemcsak észrevették ezeket a szépségeket, de munkájukkal, fáradságát nem ismerő kitartásukkal, a különböző akadályokat legyőzni tudó erővel megalkották a községi strandot. Ezek után dr. Schauer Gábor nyug. járási főszolgabíró, vitéz Biki Nagy Imre főjegyző és Gödri István községi mérnök érdemeit és értékeit méltatta meleg elismeréssel. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után dr. Schauer Gábor mondott meghatott szavakkal köszönetet.

HIREK

Istentiszteletek

A szarvasi ev. nagytemplomban vasárnap délelőltől, magyar, az újtemplomban tótnyelvű istentisztelet tartanak. Szerdán délelőltől a nagytemplomban a tótnyelvű könyörgés után magyarnyelvű írásmagyarítás lesz.

A szarvasi róm. kat. templomban szünidőben vasárnap és ünnepnap fél 9 órakor csendesmise, 10 órakor szentbeszéd, nagymise, délután 4 órakor délutáni ájtatosság. Köznapokon reggel fél 8 órakor mise, szombaton délután 4 órakor litánia.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőltől 10 órától az Árvaház disztermében. Kondoroson minden hónap második vasárnapján délután 2 órakor van istentisztelet a községi iskolában.

Gyógyszertári Inspekción

Az éjjeli és vasárnap délutáni ügyeletes szolgálatot Szarvason szeptember hónapban Farkas Antal János gyógyszerész látja el.

A szarvasi gyógyszerárak október 1-ig reggel 7-től este fél 8-ig tartanak nyitva.

— Eljegyzés. Vázsonyi Adám vezető mérnök eljegyezte Felsővályi Lya okl. ének és zenetanárnőt. dr. Felsővályi János gimnáziumi tanár leányát.

Jóságáért boszorkánnyá tették meg és a Körösben akarták megfürösztetni az első szarvasi pap feleségét

Bírák urainék komoly arccal ülték körül a kecskelábú asztalt a körösparti faluháza meszeletlen szobájában. Az őszi árnyak is belopakodtak a vizenűli hatalmas füzesből a pipafüstös tanácsterembe.

Kolumbinyi András notárius kezében erősen sercegett a lúdtoll, hogy sietve vette jegyzőkönyvbe az egymásután felsorakozó tanuk vallomásait, amik mind oly terhelően vallottak Hrdina András prédikátor uram feleségére, Péteri Zsófiára, a jólelkű és szépségéről messze vidéken híres tiszteletesasszonyra. Meg is remegett a penicillus a fiatal jegyző kezében, amikor sietve levágott egy-egy darabkát az írástól oly gyorsan elbotosodó pennából. Sajnálta is a gyönyörű ifjasszonyt, aki a két hajdú között hófehér arccal, megrettent szemekkel úgy állt ott, mint egy márványszobor.

Szörnyű volt a vád.

Már a harmadik tanút hallgatta ki a Méltóságos Báró Harruckern Uraság Eő Nagyságának Dominius Praefectusa Nemes Vida Imre, de a tárgyalás menetébe igen gyakran beleszólt a népet képviselő községi bíró, bizonyos Maginyecz György is, mint vádló, aki már jól előre értesült a kósza mende-mondákról.

Özv. Medve Andrásné nagy bőbeszédűséggel mondotta:

— Abbiz'a, bűbajos boszorkány ökelme. Sok bajunknak okozója, embernek-állatnak kártevője. Jól ismerem azóta, mikortól ide Szarvasra került a messzi Domonyból, drágalátos urával együtt, aki hamis úton, feleségének a sátánnal való cimboráskodása révén szerezte meg a paróchiánkat.

A hóhér vessen fogót a nyelvemre, ha amit itt elmondandó vagyok, nem igaz.

Úgy történt, hogy még a nyáron a kislányomat elküldtem a görög boltjába sóért, meg somorinba pálinkáért, mert már napok óta görcs szorongatta a gyomromat. Alig telik bele egy fertály óra, sirva jött haza az én

drága magzatom. — Mi bajod kislányom? — kérdezem. Alig bir szóhoz jutni a nagy zokogástól a lelkem. — Mondsza, ki bántott? — Mondá: Rámnézett a tiszteletesasszony, meg rám emelte a kezét, meg hogy mondott is valamit, de azt már nem hallottam, hogy mit, mert elfutottam — panaszkolta el a gyermekem. Azóta hideglelős, fél még az árnyékától is. Pálinkával kúrálgatom estelente, mert csak így tud elaludni szegényke.

— Igaz-e, tiszteletesasszony? — kérdezte a praefectus.

— Én csak meg akartam simogatni a fejét és azt kérdeztem tőle: Hogy van az édesanyád, Katica? (Folyt. köv.)

— A Hunyadi benevezett a második osztályba. A békésszentandrás Hunyadi Sportegyesület most pótlólag benevezett a Délvidéki Labdarugó alszövetség második békési csoportjába. Így Békésszentandárs lefőzte Szarvasi, mert a sportbarátok nagy sajnálatára a szarvasi sportegyesületek egymásután multak ki végelgyengülésben és Szarvas pár év előtti szinte országoshírű futballsporlójának már híromdója se maradt, hogy a Turul S. E. be-szüntette működését a Bocskay S. E. után.

Vásároljon

U

N

I

Ó

könyvecskére!

**LEGSZEBB
EREDMÉNYT**

...és el
süteménynél
tésztáknál
ha

Dr. OETKER!
sütőport használ!

— Főszolgabíránk előadása. A vármegye főispánjának és alispánjának vezetésével az idén is megtartották a vármegyei tisztierkezetet, ezuttal Gyopároson. Az érkezőtlen a vármegye főszolgabírái és a megye főliszt viselői vettek részt. Dr. Ugrin László a szarvasi járás főszolgabírája az érkezőtlen értékes előadást tartott, amit a jelenlevők nagy figyelemmel halgattak meg és az előadás végeztével elismerésüket fejezték ki a kiváló képességű előadónak.

Mária

Kisteleky János verse.

Őszi napfény permetez,
Virulnak a dáiák,
Névünnepet ünnepelnek
Mind a boldog Máriák.

Szól a harang: ging-galang,
A hangja ma ércesebb.
Mária! E dicső névnel
Nincsen szebb és ékezebb.

Csengőbb, mint a szinarany,
Áhítatos szent ima
Milliók ajkán zengedez:
Mária, óh Mária!

Zengem én is boldogan
S vele száll buzgó imám;
Köszöntelek nénapodon
Drága, édes, jó Anyám!

— Szüreti táncmulatság. A szarvasi Iparosifjak Önképzőköre szeptember 26-án vasárnap este 8 órai kezdettel rendezi meg az Árpád-szálló disztermében hagyományos szüreti táncmulatságát.

— Meghívó. Az Egyesült Magyar Nemzeti Szociálisták Párt helyi csoportja szeptember 19-én azaz vasárnap délután 3 órai kezdettel a Bárány vendéglőben lévő saját helyiségben érkezőtletet tart, melyre a tagokat ezúton hívja meg az Elnökség.

— Tetanusz-mérgezést kapott. Hamza Sándor békésszentandrászi munkásasszony ajkán egy pattanással ment ki kukoricát törni. Törés közben az egyik tengericső felsebezte ajkán a pattanást, amely elmérgesedett olyannyira, hogy tetanuszos fertőzést kapott s a gyulai kórházba vitték további gyógykezelés végett.

— Országos vásárok. A túrkevei országos vásárt szeptember 19-én, a békésit szeptember 24., 25. és 26-án, a szentesit szeptember 17. és 18-án tartják meg.

Bortermelők,

körcsmárosok és vendéglősök részére szükséges

borkonzerváló és mustertesztő

szabadalom eladására nagy kereseti lehetőséggel

üzletszerzőket felveszünk.

»Placemester Budapest, VIII., Hunyadi ucca 4.

Bútor

legolcsóbban és megbízható jó minőségben csak az ország legnagyobb lakberendezési üzletében vásárolhatunk. Kedvező fizetési feltételek! Vidékre **DIJMENTES** szállítás!

KOPSTEIN

Bútorház

BÉKÉSCSABA, Andrassy-út 25. sz.

Nagy érdeklődés előzi meg az Iparosasszonyok Egyesületének műkedvelő-előadását

A „Nótás-kapitány” című szépzenéjű operettet adják elő Szarvas legjobb műkedvelői

A szarvasi Iparosasszonyok és Leányok Egyesületének agilis vezetősége Szarvas legjobb műkedvelőinek bevonásával nagyban készülődik a Nótáskapitány című hangulatos szépségű és bájosmeséjű operettnak az előadására. A próbák már nagyban folynak Kondacs Andor színművész vezetése mellett, akinek személye

garancia arra, hogy a darab gördülékenyen a lehető legjobb kivitelben fog a közönség elé kerülni. Az előadást október 3-án, vasárnap este 8 órai kezdettel tartják meg a Vigadóban amely iránt máris nagy érdeklődés nyilvánul meg Szarvas lakossága körében.

Szardán kezdte meg vendégszereplését a Thália Kamaraszínház

A szarvasi közönség meleg szeretettel fogadta a régi ismerősöket

Thália Kamaraszínház, amely Miskey József kiváló színművész igazgatása alatt minden évben felkeresi városunkat országjáró körútján ismét hozzánk érkezett és szardán este megkezdte jól összeválogatott kiváló társulatával szarvasi vendégszereplését. A szarvasi közönség meleg szeretettel fogadta a társulatot, amelynek minden tagja régi jó ismerősünk. Magyarich Flóra, Kondor Erzsébet, Miskey Viktória, Donáth Kató, Deésy Ilona, Polgár Margit, Deák Ferenc, László Endre, Acél Dezső, Besse Miklós, a jeles együttes tagjai. Gördülékeny előadásban Szardán „Könnyű a férfiaknak” című vígjátékot, Csütörtökön a „Tündérlaki lányokat” adták, az előadásokat a színpadon tartják. A színház további műsora: Pénteken: „Otthon” Sudermann színműve. Szombaton:

„Virágzó asszony” Dénys vígjátéka. Vasárnap délután: „Egypohár víz” Scribe vígjátéka, este: „A nagyságos asszonyt már láttam valahol” Fodor László vígjátéka.

* A gyümölcsfák ültetésekor miképpen kell megmetszeni a gyökereket, erről ír egy érdekes kísérlet kapcsán a Magyar Gyümölcs legújabb számában, egyben ismerteti az angorányul tenyésztését, a földi pockok ellen való védekezés módját, a gyümölcszedés és raktározás teendőit, a szeptember havi teendőket a gyümölcsösben stb. A képekkel bőven illusztrált lapból — lapunkra hivatkozással — egy alkalommal ingyen mutatóvényszámot küld a kiadóhivatal: Budapest IV. Gerlóczy utca 11.

x **Könyvek.** Alkalmi vétel! Olcsón eladó **40 kötetes Magyar remekírók.** Teljesen új állapotban. Érdeklődni lehet **Nagy Sándor könyvkereskedőnél.**

Tűzifát és minden tüzelőanyagot az összes szarvasi fatereskedők maximális áron

„**unio**” könyvecskéire szívesen kiszolgálunk.

HETENKÉNT

Irja: OROSZ IVÁN

Az eszme hitvallása

Amikor a társadalom egyes rétegeiben olyan nagy a tiltakozás a most felénk áramló importeszme ellen, érdemes elgondolkozni azon, hogy az alkotmány és önös érdekek védelme iránti félelem mennyire jogos ebben és hogy az egyes népek, nemzetek és magyarságunk mennyire ki voltak téve mindig azoknak az eszmeáramlatoknak, amelyek különböző irányból, de mindig elértek hozzánk is és Koppány hősi pogányságával együtt elveszett ősi magyar eszmék óta hány és hány eszmei és társadalmi áramlat húzolt át hazánkon. Azok az áramlatok, így a kereszténység is, amelyek a lelkiségre épültek és anyagiak kikapcsolásával igyekeztek az emberi halálfelelmet letompítani, dús ígéretekkel és megnyugtató túlvilági élettel a földi életet könnyebbé tenni, mély eszmei tartalmukban, a titokzatosságba benyúló hatalmukban az örökérvényűség homályos fonalával vannak átszöve. Ezzel szemben azok az áramlatok, amik a földi létnek egyes emberekre vagy osztályokra szóló ígéretes programadással jelentkeztek, előbb-utóbb el kellett vessezenek, mert vagy megvalósultak, vagy pedig földhözragadt utópiájuk nem bírta a száguldó élet és idő szárnyalását. Örök csak az az eszme lehet, amely sohase valósul meg, amely megnyutalást, de soha megnyugvást nem ad. A magyarság is a krisztusi tanok átvételével elvesztette ősi eszméit és új, az egyetemesebb világi eszmékör területére lépett és talán ez biztosította csak megmaradását a népek és fajok örökké változó harcok porondján. És azóta hány és hány idegen áramlat szellője fujdogált át ezen a népen is. Amint a szellő jótekonny hatása kilisztilja a szobák és udvarok áporodott levegőjét, felfrissíti a légtér, üde ózont szór szét, így az idegen eszmék is befújtak és a legtöbbször előnyös és tisztító hatást gyakoroltak a megszokás, az eltespedés, a reakció, a maradiság holtzagú koraira. Átfújtak ezek az eszmék az országon és továbbszálltak. Gondoljunk csak arra, hogy a francia „liberté, egalité, fraternité” vörösbogós, jakobinussapkás jel-szava, hogy átnemzetiszínűsödött 48-ban, a március 15-i forradalom fajpróbáján. A vérméltű magyar forradalom, Petőfi, Jókai, Vasvári forradalma mennyivel nemesebb, emelkedettebb volt a polgárháborúval kezdődő más forradalmaknál. A mi forradalmáraink inkább magyarságukért szenvedtek idegen uralkodóinktól, mint világ-megváltó eszméikért. És emlékezzünk csak arra az idegen eszmei áramlatra, amely a fővárosi sajtó egy részének állandó propagandája révén 18-ban a mindig győztes magyar seregekkel is letételte a fegyvert, majd a nemzeti újjáébredés idején is igyekezett a magyarságban kialakítani azt a nemzetközi kultúrfelfogást, amely olyan világpolgárt akart hangzatos jelszavakkal ki-nevelni, amely az idegen eszmékért majd fel-áldozza nemcsak országát, fajtáját, de saját- vagyonát, értékeit és életét is. Volt már idő, nem is olyan régen, amikor ezeknek az idegen áramlatoknak hatása alatt nem mertük már sem magyarságunkat, sem kereszténységünket hangoztatni. De a magyarság kiheverte a tatár-török-német uralmak évszázados igáját is, kiheverte sokféle eszmeáramlatot, mindegyikből megtartott valamit, amely az ő javát szolgálta és a természetes haladás kereteibe beillesztődött, így ki fogja heverni ezt az idegen újabb áramlatot is, amelytől most olyan nagyon félnek éppen azok, akiknek nem sikerült más idegen áramlatokkal világpolgárt nevelni abból a magyarból, amely talán éppen ennek a hideg, betonkultúrájú világ-szemléletnek lélektelensége halására ismerte meg saját fajtájának értékeit, parasztságának erejét, népművészetének szárnyaló szépségeit, nyelvének dalának szívet melengelő gyönyörűségeit. Az ősi magyar lélek felfrissítve a megábolvasztott népek lelkületével mindig ellent tudott állani az idegen áramlatoknak és a mostani magára ébredésével is sikerült levetnie a kopottra kefélt világpolgári haveloch-uniformist. A kibicsaklott szellemiség is a meglévedt utakról visszatér az

ősi talajra és Erdélyi Józsefek, Zilahy Lajosok, Vörös Péterek megtörésén keresztül hirdelik a magyar szellemiség nagy diadalát. A felszabaduló magyar lélek és a magyar eszme hitvallása a magyar jövőnek harcra zengő himnusza, melynek üteménél dicső menetelésbe kezd a tetszalott álmából és elnyomásából felébredő új magyar él. Az újabb idegen eszmék szellője is átfut az országon és ahogy kihevertük a sok százal, úgy ezen is átvészeltünk és magunk fogjuk megalkotni azt az újat és igazat, amely nem szégyenli majd magyar és keresztény voltunkat. Meg azután szomorú dolog is lenne, hogy idegenbe kellene mennünk eszméért. Erre nincs szükség, mert a magyarság ereje önmaga fejleszti ki azt az erőt, amely szükséges minden ellensége legyőzésére.

Tizezerpengős évi civillistát követel a vármegyétől az öcsödiek I. Sándor királya

Pápay Sándor, Rákóczi egyenes leszármazottja az öcsödi különc szabósegéd az idén is résztvett a pusztaszeri emlékűnnepen

A pusztaszeri Árpád emlékűnnepe elmaradhatatlan vendége: „Sándor fejedelem” vasárnap is ott volt a szép magyaros hangulatú ünnepségen. Kiránduló ruhának beillő barna öltöny volt rajta, térdnadrág, nem valami elegáns, de jó szabású zakókabát és a hosszú, mellkasig érő szakállas, hosszás hajjas fejet simlides sportsapka fődte. A sapkában pedig valami nemesebb madárnak — lehetett kócsag is, sas is, — a tolla ékeskedett. „Sándor fejedelem” mindenütt az előkelőségek között igyekezett elhelyezkedni. Komoran maga elé mered és nem szól senkihez. A közönség érdeklődve figyelte a különös aggastyánt. Találgatták, hogy ki lehet. „Sándor fejedelem”, akit sokan csak „Nagyságos Fejedelelem”-nek titulálnak, elmondja, hogy őt tulajdonképpen Pápay Sándornak hívják. Öcsöd községbe való és minden évben gyalogosan jön el Pusztaszerre, hódolni ősei szellemének. Azt állítja, hogy Rákóczi Ferencnek, a „Nagyságos Fejedelelem”-nek egyenes leszármazottja. Foglalkozása magánzó

és az is volt világeletében. Az öcsödiek és szarvasiak azonban jól tudják, hogy Pápay Sándornak bizony a szabómesterség a becsületes foglalkozása és csak azután lett fejedelem, amikor azzal szakított. Úgy látszik a jövedelmének eredetére vonatkozó kérdések édesztették fel benne a fejedelmi élet utáni vágyat, mert hétfőn, mindjárt a hazakerkezése után levelet irt dr. Márky Barna alispánnak és felszólítja az alispánt, hogy utaljon ki részére a vármegye kasszájából évi 10 ezer pengő civillistát, ami őt jogosan megilleti. Ennek ellenében hajlandó kinevezni az alispánt birodalma grófjává. Az alispán már megkapta a nem mindennapi levelet és ad acta tette. „Sándor fejedelem” egyébként a pusztaszeri ünnepségen is kiosztott néhány ilyen kinevezési okmányt. Grófi rangra emelte Hunyadi Vas Gergely országgyűlési képviselőt és Hunyadi Jánost a Pusztaszeri Árpád Egyesület főtitkárát. A kinevezési okmányokat „I. Sándor király” néven irta alá.

A Polgári Leányiskola által előirt egyenkalapok

magyar egyenruhákra előirt paszományok, zsinórozások, gombolók, valamint gyöngyök, flitek, gombok nagy választékban, aktatáskák és iskolatáskák a legolcsóbb árban a **Filléres Gombüzletben** (R. kat. iskola épületben, Piac tér) szerezhetők be.

— Takácsy Dénes lett Újkigyós plébánosa. Lindenberger János apostoli kormányzó Újkigyós plébánosául Takácsy Dénest a Szarvason hosszabb időt töltött és közkedvelt katolikus lelkész rendelte ki. A kitűnő hangú lelkész új beosztását örömmel fogadta szarvasi tisztelőinek kiterjedt tábora.

— Akinek nem vizsla a kutyája. A vármegyei szabályrendelet szerint a farkaskutyák után 20, a vadászebek után pedig 8 pengő adót kell fizetni. Egy tanyai mamóka nem ismerve a kutyafajtákat s jól kifejlett komondor-foxi keverék kutyáját vizslának jelentette be, ami után 8 pengő kivetést kapott. Természetesen

Szombat este

Epedve vártalak szombaton este
Kaputok előtt szívszorongva, esdve.
Csókjaid nyoma égelt ajkamon:
Rólad álmodoztam gyönyörű angyalom.

A hold fényében csak téged láttalak
Hiába, nem jöttél — hiába vártalak.
És utánad, jajj, mennyit epekedtem
Miattad, kedvesem, mily sokat szenvedtem.

Halálos bánattal tértem hazafelé,
Az úton falevél hullott lábam elé;
Elovestam róla titkos üzeneted,
Hogy árva szívemet még most is szereted.

Paulus.

nagyon méltatlankodott, hogy az ő kutyájára vadászeb utáni adót vetettek ki, holott ő vadászni sohasem szokott, hanem ha csak kutyája mezei pockokra. Tiltakozásának alátámasztásául, mint leghitelesebb bizonyítékot jó kutyáját hozta fel a városházára és irodáról-irodára mutogatta vadászebnek előléptetett békés házörzőjét. De hát fellebbezni csak Gyulára lehet, így hát kénytelen lesz hűséges Zsoli kutyáját a tekintetes vármegye előtt bemutatni.

— Egyházlátogatás. Harsányi Pál ref. esperes és dr. Széll Gyula egyházmegyei gondnok a múlt héten az öcsödi ref. egyháznál látogatást tettek. Megtekintették a templomrenoválás munkálatait, majd a presbiteri gyűlésen vettek részt.

— Nem akart inas lenni, felakasztotta magát. Klimaj János szarvasi 13 éves III. ker. 468. szám alatti fiatal fiút szülei inasnak szánták és oda is adták egy szarvasi cipésmesterhez. A fiú azonban a pályaválasztással nem volt megelégedve és ezért kedden reggel 7—8 óra tájban elkeseredésében felment szülei házának padlására és ott a gerendára felakasztotta magát. Mire rátaláltak már halott volt.

— Nyíregyházára félárú vasúti igazolványok ANDERMANN-nál kaphatók. Érvényes szeptember 7-től szeptember 21-ig.

A Gazdasági Tanintézet által előirt **gazdász kalpagok** nyakkendők és kesztyűk a **Filléres Gombüzletben** (R. kat. iskola épületében, Piac tér) szerezhetők be

— Bútorvásárlás bizalom dolga, csak megbízható cégnél leszünk igazán jól, kiszolgálva, KOPSTEIN Bútorház Békéscsaba, Andrássy út 25.

— Megnyílt a Hangya szarvasi fiókja. A Hangya szarvasi fiókja a napokban nyílt meg a fürdővel szemben. A közönség már az első napokban is nagy érdeklődés mutatott az új szövetkezet irányában.

— Háziasszonyok! Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tézslarecepteket megkapja, ha még ma kéri a DR. OETKER-FÉLE világhírű FÉNYKÉPES RECEPTKÖNYVET melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: DR. OETKER A. Budapest, VIII. Conli utca 25.

— Anyakönyvi hírek. A szarvasi anyakönyvben szeptember 10-től szeptember 17-ig a következő bejegyzések történtek. Születtek: Darabos István és Pjesovszki Zsuzsanna fia János, Hruska Pál és Laczó Erzsébet leánya Zsuzsanna, Galáth György és Gregus Anna leánya Anna, Mravik Sándor és Medveg Mária leánya Mária, Komár János és Madarász Judit leánya Judit, Jansik Pál és Poljók Zsuzsanna leánya Zsuzsanna. Házasságot kötöttek: Simkó János Zleszik Erzsébettel. Elhaltak: Batta György 83 éves, Sárkány János 5 hónapos, Kolompár Lukács 83 éves. Klimaj Judit 1 éves, Szvák Judit 2 éves kórházban. Halottá nyilvánították: Arnocki András 30 éves örvezetőt, aki az orosz hárcserezen hősi halált halt.

Ezidén is 16 q búza holdanként!

Országos átlagban a búza szemtermése kat. holdanként csak 7'04 q a legutóbbi hivatalos becslések szerint. Minthogy szépszámmal hallani 10 mázsás és ennél is nagyobb termésekről, nyilvánvaló, hogy igen-igen sok gazda búzatermelése ez idén jóval a 7 q alatt van kat. holdra számítva. Ez minden bizonnyal elsősorban a júniusi nagy hősségre vezethető vissza az őszi kedvezőtlen időjárási viszonyok is közrejátszottak; de bizonyos az is, hogy mind e kedvezőtlen körülmények dacára okszerű gazdálkodással jó eredményeket is érthetünk volna el.

Bizonyítéka ennek pld. a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara Homokjavító Kísérleti Állomása terméseredménye. A nagybani természetnél az egyik táblán löhere elővelemény után 4 kat. holdon 64'84 q búzaszemtermést csépeltek el, ami kat. holdra számítva, 16'21 q jelent. De nemcsak ily ideális elővelemény után kaptak jó eredményt, még (istállótrágyázott) tengeri után is egy másik 4 holdas táblán 56'51 q volt a búza szemtermése, vagyis kat. holdanként 14'12 mázsa.

Mindkét tábla bőségesen kapott szuperfoszfátot, ennek tulajdonítható főként a jó eredmény, a szuperfoszfát mintegy biztosította a beérést.

Hogy tényleg a szuperfoszfátolás következménye a jó termés, azt bizonyítja ugyanazon a talajon istállótrágyázott tengeri után beállított szabatos búzaműtrágyázási kísérlet, melynek eredménye kat. holdra átszámítva: műtrágya nélkül 15'24 q szem és 22'32 q szalma, 1000 kg pélisóval 15'40 q szem és 27'84 q szalma, 160 kg szuperfoszfáttal 16'44 q szem és 24'44 q szalma termelt. Amíg tehát a nitrogén főképp a szalma mennyiségét növelte, addig a szuperfoszfátolás eredménye a szemtermésben mutatkozott: jövedelimehozóan.

Használt

használt és új

NAGY SÁNDOR

tankönyvet

becserél, vesz; az összes helybeli és környéki iskolákban használatos

tankönyvek

már kaphatók:

NAGY SÁNDOR

könyvkereskedésében.

Jutányos árban,

a legjobb minőségben

kaphatók:

iskolaszerek

és

tanszerek

az összes helybeli és környéki iskolákban használatos, előírtos írkák, füzetek, kottapapírok, rajzfüzetek és tömbök, íróollak, tollszárak, mindenféle színű írónok, kréták, tinták, tusok, íratósok, palatáblák, rajztáblák, radirgumik, rajzszögek, szivacsok, körzőkészletek, vonalzó, háromszögek, szögmérők, gombfestékek, olajfestékek, ragasztószerek, festékszekerények és tolltartók stb.

Iskolatáskákban nagy választék.

UNIÓ-könyvecskére is! UNIÓ-könyvecskére is!

Nagy Sándor

könyv- és papirkereskedésében (a gimnázium közelében)

SZARVASON

I. ker., Horthy Miklós út 9. Telefonszám: 16.

IRODALOM

Könyv- és folyóiratszemele

* Az Atilla új száma. Csizmadia Sándor szerkesztésében Komádiban megjelenő Atilla című folyóirat legújabb száma értékes tartalommal jelent meg. A tiszta magyar irodalomért és felfogásért küzdő lap szeptemberi számába Karakán Elemér, Csizmadia Sándor, Murgács Kálmán, Gyutay Kálmán irtak novellákat, tanulmányokat, Ólbey Irén, V. Sipos Ida, Nagy Kászón verseket. Murgács Kálmán egy szép csárdásának a kottáját is közli az ügyesen szerkesztett lap, amelynek évi előfizetési ára 5 pengő.

* Egyedül az őserdőben. Irta: Reginald Campbell. A vasfa-telep vezető mérnöke nem fogadja meg az angol csendőrség ezredesének figyelmeztetését. Bár maga is érzi már régóta, hogy láthatatlan kezek lappangó tüzeket szítanak körülötte s mintha valami titokzatos szél sötét viharok gomolygó felhőjét teregetné Sziám őserdeinek rengetege fölé — mégsem hagyhatja el helyét. — De ugyanez a veszedelem vár mindnyájukra, ha a legközelebb esedékes pénzküldeményt a nankoni állomárról nem tudják idejében hazaszállítani s így nem tudják bennszülött munkásaik bérét kifizetni. Húsz kicsi faladában érkezik meg a hatalmas összeg, amely hat elefántra rakva, hét álló napon át lesz szabad prédája a dzsungel pénzéhes rablóinak. Pontos haditervezet készül s jól tudja mindegyik, hogy a legkisebb hiba is mindannyiuk borzalmas végét jelenti. . . Ez a hajmeresztő kaland markolja ki belőlünk az izgalom első akkordját, de utána mind szaggatóbb és megremegtetőbb futamok viharzanak végig bennünk. Egészen különös izt ad ennek a regénynek, hogy hősei nem született regényhősök, hanem a mindennapok szürke harcosai közül valók.

A Palladisnak ezt a legújabb Felpengős Regényét G. Beke Margit fordította színesen, élvezetesen.

A főgimnázium által előírt gimnazista tornatrikó mellpajzzsal, tornanadrág és gimnazista lányoknak előírt munkakötő, valamint fiú- és leány gimnazista sapkák dús választékban, a legjobb kivitelben és legolcsóbb árban, aktatáskák, iskolatáskák nagy választékban és nagyon olcsó árban a **FILLÉRES GOMBÜZLETBEN** (R. kat. iskola épületében, Piac-tér) szerezhetők be.

-- Kondorosról Kondorosra jutott el. Egy szarvasi rövidlátó férfi igen kellemetlen úti kalandjáról beszélnek mostanában Szarvason. Nevezett egyén egy szarvasi iparosmester árujával szokott vásárolni és piacolni és mivel talán még a templom egerénél is szegényebb, leggyakrabban vonatra, vagy kocsira se telik keresetéből és így gyalog jár egyik helyről a másikra. A multkorában Kondoroson járt hírünknek hőse és este hazafelé igyekezett Szarvasra. Csabacsüdön két ismeretlen emberrel szóba keveredett és beszéd közben megfordult tengelye körül. Amikor elbúcsuzott tőlük, nem vette észre, hogy megfordult és az éj sötétjében visszaindult Kondorosra. Amikor beért a faluba akkor vette észre, hogy rossz helyen jár és a kért felvilágosítás után ismét neki indult az útnak és holtfáradtan ért másnap haza Szarvasra.

MÖLDANKÉNT 10 KILO VETŐMAGOT TAKARÍJ MEG
ARZOPAC-PORZOL-TILANTIN
PORPACOLÁSSAL
ÖSZÖGMENTESSEŐ TERMÉSTÖBBLÉT
LESZÁLLÍTOTT ÁRON PÁZLEGERJETHŐ
KOVÁCSIK PÁL
kereskedésében, Szarvas
VIGYÁZON A NEVRE MASSAL NEM HELYETTESITHETŐ
CSAK EREDETI BŰRILAG LEZÁRT DOBOZBAN VÁLDOJ!

Helybeli gabonaárak

Buza	18.80 — —
Tengeri m.	— — — 10. —
Árpa	14.80 — —
Zab	— — — 14.80

PUBLIKÁCIÓ

Tanyást keres. T. V. 228. — Ház eladó II. 231. — 30 hold föld felesbe kiadó. III. 315. — 3 hold föld kiadó I. 256. — 4 hold föld eladó IV. 377. — 3 ablak eladó III. 28. — 3 hold föld eladó. I. 233. — 4 hold föld eladó. III. 33. — 14 hold föld felesbe kiadó. II. 262. — Félház eladó. II. 310. — 15soros vetőgép eladó VI. 120. — Herepelyva eladó. I. 85. — Tanyást keres. III. 79. — Széna eladó. IV. 323.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 3 fillér, vastagabb betűvel szedve 6 fillér. Legkisebb hirdetés díja 30 fillér.

. Egy Voigtlander- Besst 6x9-es fényképezőgép olcsón eladó. Cim a kiadóban.

. Csabacsüdön 32 hold prima szántóföld tanyával szabadkézből eladó. Érdeklődni vasárnap III. 370. sz. alatt.

. Puch segédmotoros kerékpár eladó. Megtekinthető a Gáspár-malomban.

. Gyümölcsös lakással bérbeadó vagy eladó. IV. külkerület 133/a. Erd. lehet ugyanott.

. Eladó egy hálószoba-bútor. Érdeklődni lehet Weinbergernél, IV., 38.

. Eladó egy jókarban levő gyermek-sportkocsi. Érdeklődni lehet a kiadóhivatalban.

. Eladó egy oldalkocsi generáljavított, 500 köbcentis motorkerékpár. Érdeklődni lehet II. kerület, 237.

. Óborok 6—8 fokos fehér és piros színben 14—16 fillérért kaphatók bármely mennyiségben. Ugyanott lucernapelyva mázsánként 3 pengő. Dancsó Antal Csépa, piactér.

. II. ker. 60 sz. ház eladó. Érdeklődni lehet ugyanott.

. Melis Mátyás örökösének II. 231. számú házuk eladó.

. Eladó ház üzlethelyiséggel Kondoroson, a legforgalmasabb helyen a Piac-téren, bármilyen üzlet céljára nagyon alkalmas. Érdeklődni lehet özv. Wágner Endrénének Kondoroson, vagy lapunk kiadóhivatalában.

. Eladó 520-as Fiat gyártmányú, generaljavított személyautó. Érdeklődni lehet I., 85. szám alatt.

Felelős szerkesztő és kiadó **NAGY SÁNDOR**
Nyomatott a Szarvasi Közlöny nyomda és Lapkiadóvállalat nyomdájában, I. Horváth Miklós ut 9. szám.

MÁVAUT

MÁVAUT

Autóbuszmenetrend

Érvényes 937. március 22-től október 2-ig.

Öcsöd—Szarvas—Békéscsaba—Gyula

* 6 ⁰⁰	ind.	Öcsöd	érk.	15 ³⁰
6 ³⁵	ind.	Szarvas „Árpád”-szálló	érk.	14 ⁵⁵
6 ⁵³	↓	Csabacsüd	↑	14 ³⁷
7 ¹⁹	↓	Kondoros	↑	14 ¹⁴
8 ¹⁰	érk.	Békéscsaba	↑	13 ²⁰
8 ⁵⁵	érk.	Gyula	ind.	12 ⁴⁰

Menetjegy Kondorosra P 1'60, Békéscsabára P 3'40, Gyulára P 4'10.
Menettértijegy „ P 2'40, „ P 5'50, „ P 6'50.

Békéscsaba—Gyula

8 ²⁵	12 ⁴⁵	ind.	Békéscsaba „Csaba”-szálló	érk.	10 ⁵⁵	13 ¹⁰
8 ⁵⁵	13 ¹⁰	érk.	Gyula városháza	ind.	10 ²⁰	12 ⁴⁰

Menetjegy P 1'10, menettértijegy P 1'90.

Szarvas—Öcsöd—Kunszentmárton

— 12 ³⁵	13 ¹⁰	15 ⁰⁰	18 ¹⁰	ind.	Szarvas	érk.	6 ³⁰	7 ³⁰	8 ⁴⁰	16 ²⁰
— 12 ⁴⁰	13 ²¹	15 ⁰⁰	18 ¹⁰	ind.	Békésszentandrás	ind.	6 ²¹	7 ²⁷	8 ³⁵	16 ¹⁵
5 ¹⁵	13 ⁰⁵	13 ⁵⁵	15 ³⁰	ind.	Öcsöd	ind.	6 ⁰⁰	7 ⁰⁷	8 ¹⁰	15 ⁵¹
5 ³⁰	13 ³⁰	14 ²⁷	érk.	érk.	Kunszentmárton	ind.	6 ⁴⁰	7 ⁴⁵	15 ²⁷	

Menetjegy Bszentandrásra P 0'50, Öcsödre P 1'30, Kunszentmártonba P 2'—
Menettértijegy „ P 0'80, „ P 2'20, „ P 3'20

Kunszentmárton—Lakytelek

4 ³⁵	13 ³⁵	ind.	Kunszentmárton	érk.	7 ⁴⁰	16 ³⁵
5 ¹⁵	14 ²⁰		Csépa		6 ⁵⁶	15 ⁵⁴
5 ⁴⁰	14 ⁵⁵	érk.	Lakytelek	ind.	6 ¹⁵	15 ¹⁵

Menetjegy Csépara P 1'40, Lakytelekre P 2'20.
Menettértijegy „ P 2'20, „ P 3'30.

Kunszentmárton—Tiszakürt

* 5 ³³	* 14 ²⁴	ind.	Kunszentmárton pályaudvar	érk.	6 ⁴⁸	15 ³⁰
5 ⁴⁰	14 ²⁸	ind.	Kunszentmárton főtér	érk.	6 ³⁸	15 ²⁶
6 ⁰⁸	14 ⁶⁶	érk.	Tiszakürt	ind.	6 ¹⁰	14 ⁵⁸

Menetjegy Tiszakürtre P 1'30. Menettértijegy P 2'—.

†A *-gal jelölt csak hétköznap közlekedik.